
Kaikki Nuorten parlamentin istuntoa varten lähetetyt suulliset kysymykset 2018

Alla muntliga frågor som skickats in för Ungdomsparlamentets plenum 2018

Yhteensä 159 kpl

Pääministeri Juha Sipilä - Statsminister Juha Sipilä

Helilän koulu

Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Otto Hovi

Hallituksen toimet nuorten saamiseksi kiinnostumaan politiikasta

Arvoisa puhemies! Suomalaisten nuorten kiinnostus politiikkaan on yhä vähäistä. Monenkaan nuoren ei juuri kuule keskustele vanhanaikaan aiheesta, ellei se liity opiskeluun kuten esimerkiksi yhteiskuntaopin opiskeluun. Miten nuoret saataisiin kiinnostumaan politiikasta, ja miksi se on tärkeää?

Albert Edelfeltin koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Aino Huikari

Nuorten kiinnostuminen politiikasta

Arvoisa puhemies! On tärkeää saada jokainen osalliseksi yhteiskunnassa ja kiinnostumaan päätöksenteosta. Nuoriso ehkä kokee, että politiikka ei kosketa heitä, mutta sosiaalisessa mediassa toiminen ja vaikuttaminen on tuttua. Voisiko tätä kiinnostusta hyödyntää?

Hämeenkylässä koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Nooa Siiro

Vaalilupausten merkitys

Arvoisa puhemies! Minkä vuoksi kansanedustajien vaalien alla antamilla vaalilupauksilla ei vaikuta olevan minkäänlaista painoarvoa? En väitä päättäjien olevan epäluotettavia, mutta mielestäni on kuitenkin harhaanjohtavaa esittää suuria lupauksia kansalle ilman minkäänlaista velvoitetta toteuttaa annettuja lupauksia.

Tällaisten kateettomien lupausten antaminen ja vaalien jälkeinen pettäminen syö tavallisten kansalaisten uskoa ja luottamusta kansakuntamme tärkeimpään demokratian instituutioon. Tämän vuoksi tahdon nostaa esille huolen ja toiveen siitä, että jatkossa äänestäjillä oleva ”kuluttajansuoja” toteutuisi nykyistä tilaa paremmin. Arvoisa puhemies, mitä eduskunta aikoo tehdä tämän epäkohdan korjaamiseksi?

Variskan Koulu

Vaasan vaalipiiri

Kirill Helsing

Päätöksien julkaiseminen

Arvoisa puhemies! Viime aikoina mediassa on vääristelyä paljon eduskunnan, kaupungin hallitusten jne. päätöksiä. Monet suomalaiset, mukaan lukien nuoret, haluavat tietää päätöksistä ilman median vääristelyä sekä helpommalla selkokielellä (lyhyesti ja selkeästi). Onko mahdollista, että hallituksen tai eduskunnan päätökset näkyisivät selkeämmin virallisessa mediassa tai sivustolla?

Sääksjärven koulu

Pirkanmaan vaalipiiri

Viivi Nikunoja

Suomen tulevaisuus

Arvoisa puhemies! Minkälainen Suomen toivottu tulevaisuus tulisi olemaan? Minkälaiseksi esimerkiksi Suomen pakolaistilanne kehittyisi tai millaiseen tilaan ilmastonmuutos tulisi saada?

Tampereen yliopiston normaalikoulu
Pirkanmaan vaalipiiri
Santeri Santamäki

Hyvinvointivaltion tulevaisuus

Arvoisa puhemies, mikä on näkemyksenne, pystyykö Suomi pitämään hyvinvointivaltion sosiaaliturvan ja palvelut nykyisessä laajuudessaan? Jos ei pysty, mistä palveluista olette valmis tinkimään? Vai turvautuuko Suomi veronkorotuksiin?

Frosteruksen koulu

Oulun vaalipiiri

Jenna Myllymäki

Kansanedustajan vaikutusmahdollisuudet

Miten hyvin pystyt kansanedustajana vaikuttamaan asioihin, joita pidät tärkeinä?

Viitaniemen koulu

Keski-Suomen vaalipiiri

Otto Kanninen

Jäsenten valinta eduskunnan valiokuntiin

Millä perusteella eri valiokuntien jäsenet valitaan? Tarkoitin siis, että onko esimerkiksi puoluekiintiöitä tai vastaavia.

Ulkoasiainministeri Timo Soini - Utrikesminister Timo Soini

Tietäväisen koulu

Savo-Karjalan vaalipiiri

Akseli Manninen

Suomen varautuminen ydinsotaan

Arvoisa puhemies! Amerikan ja Pohjois-Korean välit ovat kiristyneet viime aikoina. Miten Suomi on varautunut, jos maailmalla syttyy ydinsota?

Pitkäjärven koulu

Pirkanmaan vaalipiiri

Senni Masanen

Suomen ulkopoliittinen tilanne

Arvoisa puhemies! Miten Suomi aikoo säilyttää hyvät suhteet ulkomaihin ja pysyä poissa ongelmista, kun suurvaltioiden välit ovat kiristyneet?

Nurmon yläaste

Vaasan vaalipiiri

Venla Vornanen

Suomen suhteiden kannalta tärkeät maat

Arvoisa puhemies! Suomen kannattaa varmasti jatkossakin vaalia hyviä suhteita niin lähialueidensa kuin merten takaistenkin maiden kanssa. Voitteko nimetä viisi valtiota, joihin Suomen kannattaisi lähitulevaisuudessa vahvistaa suhteita ja millä perusteella juuri näihin valtioihin?

Mattlidens skola

Nylands valkrets

Wilma Jungar

Följderna av Donald Trumps politik för Finland

President Donald Trump står för en ny politisk linjedragning. Vilka följder anser regeringen att denna nya politik kan ha för Finland?

Valtiovarainministeri Petteri Orpo - Finansminister Petteri Orpo

Orimattilan yhteiskoulu

Hämeen vaalipiiri

Jasna Siven

Hallituksen leikkaukset

Hallitus on tehnyt merkittäviä leikkauksia opiskelijoiden, eläkeläisten ja työttömien tukiin. Miksi hallitus on kohdistanut suuria leikkauksia yhteiskunnan pienituloisimpiin jäseniin?

Meri-Porin yhtenäiskoulu

Satakunnan vaalipiiri

Roosa Aronen

Valtion velkaantuminen

Suomella on paljon valtion velkaa. Mitä hallitus aikoo tehdä saadakseen valtion velan laskuun?

Frosteruksen koulu

Oulun vaalipiiri

Heini Pesonen

Suomen velanmaksu

Miten Suomi pystyy maksamaan velkansa? Miten velanmaksu vaikuttaa tulevaisuuden päätöksiin?

Härkävehmaan koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Juuso Kylkilahti

Leikkaukset opintotuesta

Miksi hallitus leikkasi opintotuesta ja kehotti opiskelijoita ottamaan velkaa, jos hallitus itse koettaa saada velkaantumisen loppumaan vuoteen 2021 mennessä?

Hyrylän yläaste

Uudenmaan vaalipiiri

Urho Läärä

Suomen talouskasvu

Suomen talouskasvu on jatkuvasti huolestuttava teema. Kasvava valtion velka, verotulojen määrä, suomalaisten hyödykkeiden kysyntä ja työllisyys ovat huolenaiheitamme. Miten saadaan Suomen talous kasvamaan? Miten Suomen valtion velkoja voitaisiin lyhentää?

Grundskolan Norsen

Helsingfors valkrets

Alex Borgström

Invandringen en lösning på Finlands hållbarhetsproblem

Ärade talman, Finland står inför ett hållbarhetsproblem. Det föds färre personer än det dör. Detta gör att Finlands ekonomi inte står på en stabil och hållbar grund.

Finland är det landet i Norden som tar emot minst flyktingar. Varför stänga gränser till invandringen då detta kunde främja ekonomin och den låga nativiteten. Hur har regeringen tänkt lösa denna fråga?

Kilonpuiston koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Zoraiz Saram

Sähköisten oppikirjojen arvonlisäveron alentaminen

Arvoisa puhemies! Opiskelussa käytetään nykyisin paljon sähköisiä oppikirjoja. Sähköisten oppikirjojen arvonlisävero on kuitenkin 24% kun painettujen oppikirjojen arvonlisävero on vain 10%. Opiskelun kustannuksia saataisiin pienennettyä, jos sähköisten oppikirjojen arvonlisäveroa muutettaisiin. Kysynkin, voisiko hallitus alentaa sähköisten oppikirjojen arvonlisäveroa?

Sisäministeri Kai Mykkänen – Inrikesminister Kai Mykkänen

Heinsuon koulu

Hämeen vaalipiiri

Saana Norkko

Terrorismiin varautuminen

Arvoisa puhemies! Terrorismin uhka vaikuttaa lisääntyneen Suomen lähialueilla ja myös meillä Suomessa. Tiedotusvälineiden luoma kuva tapahtumista on heikentänyt kansalaisten turvallisuudentunnetta. Turun puukotuksen kaltaisten tapahtumien estäminen voi olla lähes mahdoton tehtävä Suomen kaltaisessa avoimessa yhteiskunnassa. Kysyisimmekin, miten Suomi varautuu mahdollisiin Turun puukotusta vakavampiin terroritekoihin?

Hetan peruskoulu

Lapin vaalipiiri

Elmeri Kirkkala

Poliisipalvelujen leikkaukset Enontekiössä

Pinta-alaltaan Suomen kolmanneksi suurin kunta Enontekiö Suomen käsivarressa on jäämässä ilman ” omaa poliisipartiota ” konstaapelieläkkeelle siirtymisen seurauksena. Lapin poliisijohto EI AIO täyttää avautuvia virkoja, vaan siirtää resurssit muualle. Oman poliisipartion puuttuminen Enontekiöltä heikentää mielestäni kansalaisten turvallisuutta alueella ja voi johtaa ennalta arvaamattomiin vaaratilanteisiin. Suomen perustuslain mukaan kaikilla kansalaisilla on oikeus turvallisuuteen. Vaadin hallitusta turvaamaan enontekiöläisten oikeudet poliisipalveluihin ja myöntämään tarvittavan rahoituksen asian edistämiseksi. Kysynkin hallitukselta, että miten enontekiöläisten perusoikeuksia turvallisuuden suhteen aiotaan tulevaisuudessa ylläpitää?

Sibbo ungdomsfullmäktige

Nylands valkrets

Linda Sundqvist

Integration av asylsökande

Ärade talman! Trots alla försök att integrera asylsökanden verkar det som om vi inte har lyckats. Hur kan vi förbättra integrationen av dessa unga asylsökanden?

Arvoisa puhemies! Turvapaikanhakijat tuntuvat edelleen olevan erillään muista nuorista erilaisista kotouttamisohjelmista huolimatta. Miten nuoret turvapaikanhakijat saataisiin paremmin integroitua suomalaisten nuorten keskuuteen?

Kaukajärven koulu

Pirkanmaan vaalipiiri

Fatima Abdihakim Aden

Maahanmuuttajanuorten asema

Mitä toimenpiteitä hallitus aikoo tehdä parantaakseen maahanmuuttajataustaisten nuorten asemaa? Erityisesti kiinnostavaa olisi kuulla toimenpiteistä, jotka kohdistuvat nuoriin naisiin.

Simonkylän koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Juho Pösö

Turvapaikan hakijoiden kotouttaminen

Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden määrä Suomessa on kasvanut suuresti viime vuosina. On pakolaisia, jotka ovat olleet täällä vuosia, mutta eivät silti puhu juurikaan Suomea eivätkä ole päässeet kiinni työelämään ja integroitumaan tehokkaasti yhteiskuntaamme. Tällainen tilanne ei ole kenenkään kannalta hyvä asia. Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden, etenkin nuorten, sopeuttaminen ja kotouttaminen sujuisi nykyistä huomattavasti sujuvammin ja nopeammin?

Sompion koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Pauli Puhakainen

Ulkomaalaisten syrjintä

Arvoisa puhemies. EU:n perusoikeusviraston uuden tutkimuksen mukaan Suomi on yksi EU:n syrjivimpiä maita. Tätä meidän on ollut vaikea uskoa. Tieto on yllättävä, koska miellämme Suomen tasa-arvon ja erityisesti ihmisoikeuksien mallivaltioksi. Suomessa ulkomaalaisten määrä kasvaa - ja hyvä niin, sillä tulevaisuudessa me emme pärjää ilman muualta tänne saapuvia. Ulkomaalaistaustaiset kuitenkin syrjäytyvät helposti rasismien, ennakkoluulojen ja kielitaidottomuuden takia. Me emme voi epäonnistua kotouttamisen suhteen enää. Onko hallitus tietoinen ongelmasta ja mitä se aikoo sille tehdä?

Elinkeinministeri Mika Lintilä – Näringsminister Mika Lintilä

Hämeenlinnan Yhteiskoulu

Hämeen vaalipiiri

Aaro Niinistö

Yritystukien kohdistaminen koulutukseen

Arvoisa puhemies, valtio maksaa vuosittain neljä miljardia euroa yritystukia, joista asiantuntijoiden mukaan vain 11% on osoittautunut hyödyllisiksi. Voisiko hyödyttömiä tai jopa haitallisiksi arvioituja yritystukia kohdistaa koulutukseen, josta viime vuosina on leikattu rajusti?

Lahden yhteiskoulu

Hämeen vaalipiiri

Lilli Rajasaari

Suomen yrittäjyyden tulevaisuus

Arvoisa puhemies! Mitä nykyisen ja tulevan hallituksen pitäisi tehdä, jotta nuorilla olisi paremmat mahdollisuudet perustaa yrityksiä ja viedä omia innovaatioitaan eteenpäin?

Nummelanharjun koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Ruusu Tölli

Riippuvaisuus teknologiasta

Arvoisa puhemies! Teknologia on yleistynyt nyky-yhteiskunnassa rajusti viimeisten vuosikymmenien aikana. Tämän takia kaikki ovat riippuvaisia laitteista.

Miten hallitus on varautunut katastrofiin, joka estäisi tietokoneiden ja muiden laitteiden käytön?

Työministeri Jari Lindström – Arbetsminister Jari Lindström

Seinäjoen lyseo

Vaasan vaalipiiri

Mikko Saari

Nuorisotyöttömyys, yksi Suomen monista ongelmista

Arvoisa rouva puhemies! Suomi on lähes jokaisella mittarilla yksi maailman parhaimmista maista elää ja olla. Kuitenkin Suomen nuorison työttömyysaste on edelleenkin yksi Euroopan korkeimmista. Stat:in mukaan nuorten työttömyysaste on tosin laskenut 14.8%, kun taas esim. Saksassa vastaava luku on 6,9%. Tämä tarkoittaa sitä, että Suomessa on edelleen n.43 000 työtöntä nuorta. Siksi kysynkin ministeri Lindströmiltä, mitä hallitus aikoo tehdä lisätäkseen nuorisotyöllisyyttä tulevaisuudessa?

Padasjoen yhtenäiskoulu

Hämeen vaalipiiri

Sanni Taipale

Nuorten työllistymisen helpottaminen

Arvoisa puhemies! Nuorten on vaikea saada töitä koulutuksen ja työkokemuksen puutteen vuoksi. Myöskään nuorisotakuu ei ole osoittautunut toimivaksi järjestelmäksi, ja nuorten työttömyysaste on edelleen korkea. Mitä hallitus aikoo tehdä nuorten työllistymisen helpottamiseksi?

Kaarisillan yhtenäiskoulu

Satakunnan vaalipiiri

Arttu Lindqvist

Muutokset työttömyysturvan aktiivimalliin

Onko hallitus harkinnut sitä vaihtoehtoa, että se tekisi muutoksia työttömyysturvan aktiivimalliin kuluvan kevään aikana?

Kirkkojärven koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Aaro Lamberg

Uusi työttömyysturvamalli

Arvoisa puhemies, työttömät ovat kauhistuneet hallituksen uutta työttömyysturvamallia. Onko mahdollista, että niin sanottu aktiivimalli synnyttää uudet pimeiden töiden markkinat?

Anna Tapion koulu

Pirkanmaan vaalipiiri

Veikko Alakomi

Työttömyysturvan uudistaminen

Arvoisa puhemies! Työttömyysturvan aktiivimalli on herättänyt kansalaisten keskuudessa voimakasta kritiikkiä, josta ovat esimerkkinä niin aktiivimallia vastustava kansalaisaloite kuin lain kaatamiseen tähänneet poliittiset lakot. Työministeri Jari Lindström, miten hallitus aikoo tulevaisuudessa uudistaa työttömyysturvaa siten, että uudistukset koettaisiin kansalaisten keskuudessa oikeutettuina?

Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva

Keski-Suomen vaalipiiri

Sandra Santamäki

Vammaisten työllistyminen

Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä täysin työkykyisten vammaisten työttömyysaste on n. 40%. Myös vammaiset nuoret saavat ammattikoulutuksen tai korkeakoulutuksen ja ovat siten päteviä työntekijöitä. Miten he pystyvät toimimaan tasavertaisina yhteiskunnan jäseninä, jos eivät pääse tekemään osaamistaan vastaavaa työtä? Työttömyys lisää voimakkaasti syrjäytymisriskiä. Mitä konkreettisia toimenpiteitä hallitus tekee, jotta vammaisten syrjintä työmarkkinoilla vähenee?

Olarin koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Suvi Laitinen

EU-yhteistyöstä apua vakavasti sairaille lapsille

Arvoisa puhemies! Suomessa on tehty tiukka päätös ennakkotapauksenlaisesta harvinaissairauslääkkeestä nimeltä nusinerseeni. Kyseinen lääke helpottaa tutkitusti SMA- lihasrappeumasairauden oireita ja imeväisikäisillä hoito on hyvin tuloksekasta. Sairaus rappeuttaa pienen lapsen lihaksistoa vakavimmillaan johtaen kuolemaan tai täyteen toimintakyvyttömyyteen. Palveluvalikoimaneuvosto otti kielteisen kannan lääkkeen korvattavuuteen, sillä se on hyvin kallista. Ensimmäiseltä hoitovuodelta yritys pyytää lääkkeestä 0,5 miljoonaa euroa. Muuta hoitoa sairauteen ei ole. Muista Pohjoismaista Tanska ja Norja ovat Suomen linjoilla, mutta Ruotsi hankkii lääkettä kahden vakavimman tason potilaille.

Kysymykseni on, voisiko Suomi ottaa asian esille Euroopan Unionissa ja pyrkiä yhteistyöllä saamaan lääkettä vakavimpien tasojen potilaille? EU:n mahdollisuudet neuvotella yrityksen kanssa suorista hinnanalennuksista olisivat varmasti vahvempia kuin yksittäisillä valtioilla. Tämä olisi hyvä mahdollisuus luoda mekanismeja, joilla ehkä voidaan saada edullisia lääkesopimuksia tulevaisuudessakin ja vähentää epäinhimillisiä kärsimyksiä.

Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko - Familje- och omsorgsminister Annika Saarikko

Alahärmän yläkoulu

Vaasan vaalipiiri

Meri-Tuuli Tuhkasaari

Aktiivisen eutanasian laillistaminen

Arvoisa Puhemies! Tällä hetkellä Suomen laki ei ole tunnustanut aktiivista eutanasiaa. Mielestämme kaikilla tulisi olla mahdollisuus päättää omasta kuolemastaan. Vuosittain sairaaloissa makaa satoja ihmisiä tuskissa taikka tiedottomana, viemällä resursseja sekä hoitopaikkoja. Eikö mielestänne eutanasia pitäisi laillistaa ja antaa ihmisille arvokas ja kivuton kuolema?

Puistokadun koulu

Varsinais-Suomen vaalipiiri

Josefina Koenkytö

Eutanasian laillistaminen

Arvoisa puhemies, eutanasia puhututtaa kansaa, eduskuntaa ja lääkäreitä. Ylen ja taloustutkimuksen vuonna 2016 teettämän kyselyn mukaan 73% suomalaisista hyväksyisi eutanasian. Yli 63 000 suomalaista on allekirjoittanut kansalaisaloitteen eutanasian eli hyvän kuoleman puolesta. Oletteko te valmiita äänestämään eutanasian sallimisen puolesta? Toivomme vastausta mahdollisimman monelta ministeriltä.

Kesälahden koulu

Savo-Karjalan vaalipiiri

Sonja Koskinen

Translain muuttaminen

Tällä hetkellä sukupuolen korjaus on tehty hitaaksi ja ihmisoikeuksia loukkaavaksi. Milloin Suomi muuttaa translain kansainvälisten ihmisoikeussopimusten mukaiseksi?

Kankaisten koulu

Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Noora Liikanen

Translain muutos

Arvoisa puhemies! Suomessa on voimassa translaki, joka edellyttää juridisen vahvistamisen ehtona lisääntymiskyvyttömyyttä ja alistaa juridisen vahvistamisen psykiatrin lausunnolle. Miksi näin on ja tuleeko asiaa muuttumaan tulevaisuudessa?

Kaakkurin koulu

Oulun vaalipiiri

Veera Uusitalo

Transsukupuolisten pakkosterilisaatio

Arvoisa puhemies. Suomen sanotaan olevan edistysellinen maa, mutta silti meillä on voimassa laki, joka rikkoo ihmisoikeuksia.

Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu on vaatinut Suomea poistamaan laista lisääntymiskyvyttömyys- ja naimattomuusvaatimukset. Olemmekin ainoa Pohjoismaa, jossa kyseinen laki on vielä voimassa.

Translaissa ihmiseltä kielletään biologisen lapsen hankkiminen, ja se tehdään fyysisesti mahdottomaksi sukupuolen korjaamisen takia. Tämä on mitä selkeimmin ihmisarvoa ja itsemääräämisoikeutta loukkaavaa.

Miksi tällainen lakipykälä on yhä olemassa?

Yläneen yhtenäiskoulu

Varsinais-Suomen vaalipiiri

Ada Nyman

Translaki

Arvoisa puhemies! Suomen translaki vaatii tällä hetkellä sukupuolen juridisen vahvistamisen ehtona täysi-ikäisyyttä, lääketieteellistä selvitystä sekä lisääntymiskyvyttömyyttä. Nämä ehdot loukkaavat henkilön

itseäänmääräämisoikeutta ja ovat monin tavoin vastoin ihmisoikeuksia. Aikooko hallitus muuttaa translakia tällä hallituskaudella ja jos ei, niin miksi?

Kaitaan koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Annika Sallinen

Suomen translaki ja ihmisoikeudet

Arvoisa puhemies! Ainoana Pohjoismaista Suomen translaki vaatii yhä sterilisaation tai muun lisääntymiskyvyttömyyden juridisen sukupuolen vaihtamiseksi. Sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuin että nyt myös Euroopan komissio katsovat, että tästä vaatimuksesta pitää luopua. Miksi Suomi on näin paljon muita Pohjoismaita jäljessä muutosten suhteen?

Vesilahden yläaste

Pirkanmaan vaalipiiri

Niklas Joukainen

Translaki ja sterilisaatio

Suomen translaki on jäänyt jälkeen muista Pohjoismaista. Onko hallituksella ajatuksena korjata tilanne siten että Suomessa ei sukupuolen viralliseen korjaukseen vaadittaisi sterilisaatiota?

Kiviniityn koulu

Vaasan vaalipiiri

Anni Muilu

Muutos translakiin

Arvoisa rouva puhemies. Mediassa on ollut puhetta, että Suomen translaki on tiukka. Esimerkiksi, jotta voidaan vahvistaa henkilö trans-ihmiseksi pitää hänen sterilisoida itsensä. Onko lakiin tulossa muutoksia? Millaisia? Ja milloin?

Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu

Helsingin vaalipiiri

Antto Korhonen

Translaki

Arvoisa puhemies, Suomen translaki loukkaa ihmisoikeuksia muun muassa vaatiessaan lisääntymiskyvyttömyyttä ehdoksi juridisen sukupuolen muuttamiselle. Mitä mieltä olette asiasta ja mitä Suomessa on jo tehty tai tullaan tekemään translain parantamiseksi?

Harjunrinteen koulu

Hämeen vaalipiiri

Minka Jumppainen

Transihmisten pakkosterilisointi

Suomessa voimassa oleva translaki edellyttää sukupuolen vahvistamisen ehtona henkilön ehdotonta lisääntymiskyvyttömyyttä. Vaatimus pakottaa hormonihoidon, joka on yksi ihmisarvoa alentavaa ja epäinhimillistä. Se tarkoittaa myös, ettei transihmisten toivota saavan lapsia tai perhettä. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on todennut, että lisääntymiskyvyttömyyden vaatiminen sukupuolen oikeudellisen vahvistamisen ehtona loukkaa ihmisoikeuksia. Mitä hallitus aikoo tehdä asian muuttamiseksi?

Alahärmän yläkoulu

Vaasan vaalipiiri

Petra Kärkkäinen

Terveyskeskusten lääkäripula

Arvoisa Puhemies! Tammikuussa julkaistu Lääkäriliiton tilasto kertoo, että terveyskeskuksissa oli viime syksynä n.190 lääkärinvirkaa täyttämättä. Etelä-Pohjanmaalla terveyskeskusten 147 lääkärinvirasta oli täyttämättä 8,1%. Kotikaupungissani Alahärmän terveyskeskuksessa ei ole tällä hetkellä yhtään lääkäriä eikä koulullamme koululääkäriä. Jos koulussa sattuu jotakin, vanhempi joutuu lähteä viemään lastaan yli 30 km:n päähän Kauhavalle kesken työpäivän. Harva lääkäri haluaa terveyskeskukseen töihin. Miten tulevaisuudessa päteviä lääkäreitä saadaan houkuteltua terveyskeskuksiin ja niin edelleen kouluihin?

Nokianvirran koulu

Pirkanmaan vaalipiiri

Sauli-Matti Kirveskari

Kouluterveydenhoitajan ja lääkärin valinta sotessa

Antaako tuleva sote-uudistus mahdollisuuden koululaisille valita kouluterveydenhoitajansa ja lääkärinsä julkisen tai yksityisen sektorin väliltä?

Ritaharjun koulu

Oulun vaalipiiri

Eerika Multasniemi

Yksinhuoltajaperheiden toimeentulo

Arvoisa puhemies! Yksinhuoltajaperheiden taloudellinen tilanne on heikko. Miten turvaatte taloudellisen toimeentulon ja lasten hyvinvoinnin yhden huoltajan perheissä?

Koivukylän koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Amanda af Forselles

Perheiden ongelmiin tarttuminen

Arvoisa Puhemies! Tällä hetkellä lasten etua perheiden ongelmatilanteissa ei huomioida tarpeeksi. Perheiden ongelmiin puututaan liian myöhään, usein vasta ongelman kasvettua liian suureksi.

Lapset, jotka eivät voi syystä tai toisesta asua kotona, joutuvat usein siirtymään laitosten ja sijaisperheiden välillä vailla vakituista, turvallista asuinpaikkaa. Lapsen tilapäinen sijoittaminen laitokseen ei ratkaise kotona olevaa ongelmaa.

Myös eroperheiden lapsien tilanteeseen pitäisi tuoda muutosta. Esimerkiksi koulumatkoja kauempana asuvan vanhemman luota ei välttämättä tueta. Mielestämme lasten näkökulmaa ja etua ei oteta näissä tilanteissa riittävästi huomioon. Myös ympäri Suomea ruuhkautunut lastensuojelu vaikeuttaa tuen riittävää ja tarpeeksi nopeaa saamista. Miten aiotte tuoda asiaan muutosta?

Nöykkiön koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Milja Nuoramo

Perheväkivallan ehkäisy

Arvoisa puhemies! Nykyään päivittäin luemme uutisia, kuinka lapsiin tai naisiin kohdistuu väkivaltaa. Kuinka ihmiset voisivat vaikuttaa perheväkivallan ehkäisemiseen?

Mertalan yhtenäiskoulu

Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Aurora Pöllänen

Nuorten mielenterveysongelmien ehkäisy Itä-Suomessa

Arvoisa puhemies. Miten voisi parantaa nuorten mahdollisuutta saada apua mielenterveysongelmiin Itä-Suomessa?

Pielisjoen koulu

Savo-Karjalan vaalipiiri

Kukka-Maria Rossi

Nuorten mielenterveysongelmien tunnistaminen

Arvoisa puhemies! Nuorten mielenterveysongelmat ovat vakava ja yleinen ongelma tämän päivän Suomessa. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan jopa 20–25 prosenttia nuorista sairastaa yhtä tai useampaa mielenterveyden häiriötä. Noin 10–15 prosentilla nuorista on vakavia ja toistuvia itsemurha-ajatuksia ja itsemurhaa on yrittänyt noin 3–5 prosenttia nuorista.

Mielenterveysongelmista kärsivän nuoren hoitoon pääsy ja avunsaanti on nykyään liian vaikeaa. Tämän takia yhä useamman ongelmat pääsevät kehittymään liian pitkälle. Kun nuoren mielenterveysongelmia ei tunnisteta ja oteta vakavasti, paha olo laitetaan liian usein vain murrosiän piikkiin. Avun saantia vaikeuttaa osaltaan se, että nuoren täytyy kertoa asiasta usealle taholle. Mielestämme koulun opettajia, henkilöstöä ja muita aikuisia pitää kouluttaa tunnistamaan paremmin nuorten mielenterveysongelmat.

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä nuorten hoitoon pääsyn helpottamiseksi?

Kämmenniemen koulu

Pirkanmaan vaalipiiri

Silja Julin

Nuorten hyvinvointi

Onko eduskunnalla lähitulevaisuudessa suunnitteilla projekteja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi?

Puistokadun koulu

Varsinais-Suomen vaalipiiri

Eerika Jaanu

Nuorten päihteiden käyttö

Arvoisa puhemies, kouluterveyskyselyn mukaan nuorten päihteiden käyttö on vähentynyt. Edelleen nuoret käyttävät kuitenkin erilaisia päihteitä paljon, esimerkiksi nuuskan käyttö on jopa lisääntynyt. Päihteitä käyttävät nuoret riskeeraavat oman tulevaisuutensa. Miten nuorten päihteiden käyttöä saataisiin selvästi vähennettyä?

Sydän-Laukaan koulu

Keski-Suomen vaalipiiri

Jenna Kemppainen

Nuorten päihteiden käyttöön puuttuminen

Arvoisa puhemies! Nuorten päihteiden käyttö on suuri ongelma Suomessa. Mielestämme nuoret saavat liian helposti päihteitä. Päihteet aiheuttavat monia ongelmia, kuten syrjäytymistä ja erilaisia haittoja hyvinvoinnille ja terveydelle.

Miten valtio aikoo puuttua tilanteeseen?

Rukan koulu

Oulun vaalipiiri

Hilla Lämsä

Nuorten tupakoinnin vähentäminen

Arvoisa puhemies! Suomessa moni nuori polttaa edelleen tupakkaa. Millaisilla toimilla hallitus aikoo vähentää tupakointia?

Minna Canthin koulu

Savo-Karjalan vaalipiiri

Katariina Mankinen

Energiajuomat ongelmana

Arvoisa puhemies! Energiajuomat näkyvät yhä enemmän nuorten ja lastenkin elämässä. Ne tuhoavat heidän hampaitaan, minkä seurauksena valtionkin kassasta hupenee rahaa enemmän nuorten ja lasten terveyden ylläpitämiseen. Energiajuomilla on paljon muitakin huonoja vaikutuksia nuorille ja lapsille. Miten hallitus voisi vaikuttaa tähän asiaan? Näettekö tarpeelliseksi keskustelun energiajuomien myymistä rajoittavan lain säätämisestä?

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen – Kommun- och reformminister

Kosken seudun yläaste

Varsinais-Suomen vaalipiiri

Leevi Lehtovaara

Kuntaliitosten vaikutus kouluverkkoon

Arvoisa puhemies! Oppimisen ja koulunkäynnin tuki jaotellaan yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Pienissä kunnissa ja kouluissa nämä tukimuodot toteutuvat hyvin. Jos kuntia yhdistetään ja kouluverkkoa supistetaan, koulujen oppilasmäärät kasvavat ja resursseja tarvitaan lisää. Pystyvätkö suuret yksiköt takaamaan tukimuotojen toteutumisen? Mikä siis on kuntaliitosten tarkoitus: parantavatko ne pienten kuntien ja koulujen oloja?

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner - Kommunikationsminister Anne Berner

Hetan peruskoulu

Lapin vaalipiiri

Sunna Siilasjoki

Rekkaliikenteen riskit Enontekiöllä

Suomen käsivarressa Enontekiöllä - joka talvi arviolta 150 rekkaa – suistuu tietä. Onnettomuuksien suurta määrää selittää rekkaliikenteen laajuus, sillä joka kuukausi noin 2 000 rekkaa kuljettaa Norjasta kalaa Suomeen ja edelleen muiden eurooppalaisten maiden markkinoille. Kalarahtien rahallinen arvo on Norjan kansantaloudelle noin 3 500 miljoonaa euroa. Erityisen ongelmallinen talviliikenteen suhteen Palojoensuun ja Kilpisjärven välillä kulkeva valtatie 21, jota pitkin kuljen koulukyytejä Karesuvannosta Hettaan ja takaisin. Koulumatkani pituus on 140 kilometriä päivässä. Kysynkin hallitukselta, että voisiko rekkarallia kenties verottaa tietulleilla ja kohdistaa saadut rahat valtatie 21:n levennystöihin ja poliisien palkkaamiseen liikennevalvontatöihin?

Soinin yhtenäiskoulu

Vaasan vaalipiiri

Emma Degerlund

Tieverkoston turvallisuus

Millaisiin toimenpiteisiin valtioneuvosto aikoo ryhtyä pienempien paikkakuntien tieverkoston turvallisuuden parantamiseksi?

Rukan koulu

Oulun vaalipiiri

Lauri Maaninka

Nuorille suunnattujen autojen tulo liikenteeseen

Arvoisa puhemies! Miten nuorille suunnattujen autojen nopeusrajoitus on tarkoitus teknisesti toteuttaa? Millaisella kortilla autoa saisi ajaa ja mikä olisi sen suurin sallittu nopeus?

Raumanmeren peruskoulu

Satakunnan vaalipiiri

Karoliina Leino

Nuorille suunnatut autot

Arvoisa puhemies! Mediassa on noussut jälleen kerran keskusteluun ajokortin ajamisoikeus jo 16-vuotiaana niin sanotuilla "rajoitetuilla autoilla". Haluamme tiedustella hallitukselta, ovatko he ryhtyneet toimiin mahdollisen lainmuutoksen toteuttamiseksi. Onko esimerkiksi pohdittu, millaisia lisävaatimuksia kortin suorittaminen vaati jo mopoautokortin omaaville, tai miten rajoittimien asentaminen ja käyttö varmistetaan?

Otalammen koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Rasmus Uusipaikka

Sähköautojen lisääminen

Millaisia suunnitelmia eduskunnalla on sähköautojen määrän kasvattamiseksi Suomessa? Onko suunniteltu latauspisteiden määrän lisäämistä ja verohelpotuksia sähköautojen ostajille kuten Norjassa?

Iittalan yhtenäiskoulu

Hämeen vaalipiiri

Arttu Hiltunen

Haja-asutusalueiden liikenneyhteydet

Arvoisa puhemies, toimivien liikenneyhteyksien olemassaolo on haja-asutusalueilla asuville nuorille tärkeä asia. Koulukuljetukset päättyvät oppivelvollisuuden loputtua 9. luokalla ja toisen asteen oppilaitokseen kulkeminen julkisilla kulkuvälineillä ei läheskään aina ongelmitta onnistu. Odotusajat ovat usein pitkiä tai pahimmassa tapauksessa suoraa kulkuyhteyttä oppilaitokseen ei edes ole. Matkustamiseen menevä aika voi lisätä koulupäivän pituutta kohtuuttomasti. Kysynkin liikenne- ja viestintäministeri Anne Berneriltä, mitä hallitus aikoo tehdä tasapuolisten liikenneyhteyksien turvaamiseksi kaikkialla Suomessa?

Espoonlahden koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Timofei Borovkov

Maksuton joukkoliikenne pääkaupunkiseudulle

Arvoisa puhemies. Pääkaupunkiseudulla liikenteen määrä kasvaa vuosittain, mikä tarkoittaa ruuhkien lisääntymistä ja ilmanlaadun heikkenemistä. Maksuton joukkoliikenne houkuttelisi uusia käyttäjiä ja vähentäisi ruuhkia. Tämä olisi lisäksi merkittävä taloudellinen tuki kotitalouksille ja lisäisi tasa-arvoisesti ihmisten mahdollisuuksia liikkua omaa asuinalueetta laajemmalla alueella.

Voisiko joukkoliikenteen valtionrahoitusta lisätä pääkaupunkiseudun maksuttoman joukkoliikenteen saavuttamiseksi?

Leppävaaran koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Roni Lehmuskoski

Joukkoliikenne maksuttomaksi

Arvoisa puhemies! Joukkoliikenteessä matkustaminen pitäisi saada ainakin pääkaupunkiseudulla maksuttomaksi. Tämä nostaisi verotusta, mutta keskimäärin kustannukset eivät lisääntyisi asukkaille, koska joukkoliikenteen lippuihin ei kuluisi enää rahaa. Aikaa ja ympäristöä säästettäisiin, koska ostamiseen ja tarkastamiseen ei kuluisi aikaa ja bussit liikkuisivat nopeammin. Arvoisa liikenneministeri Anne Berner, voitaisiinko joukkoliikenne muuttaa pääkaupunkiseudulla kaikille maksuttomaksi tai ainakin alaikäisille?

Järvenpään Yhteiskoulu

Uudenmaan vaalipiiri

Sean McLoughlin

Ajokortin hinta

Arvoisa rouva puhemies! Ajokortin ja sen suorittamisen hinta on Suomessa kohtuuttoman suuri. Olemme ajokorttien hinnassa kärkijoukkoa sekä Euroopassa että maailmanlaajuisesti. Ajokortin korkea hinta on hyvin esteellinen tuhansille pieni- ja keskituloisille kotitalouksille, ja erityisen suuri ongelma nuorille.

Miksi ajokortin ja sen suorittamisen hinta on Suomessa niin kallis? Ja mitä asialle voitaisiin tehdä?

Ylistaron yläkoulu

Vaasan vaalipiiri

Senja Ulvinen

Nuorten ajo-oikeuden laajentaminen

Arvoisa liikenneministeri Berner! Eduskunta käsittelee lakia nuorten ajo-oikeuden laajentamisesta. Varsinkin haja-asutusalueella laki mahdollistaisi helpomman liikkumisen sekä antaisi nuorille mahdollisuuden kulkea mopoautoja turvallisemmilla vaihtoehdoilla.

Lakiehdotus mahdollistaisi myös autokoulu- ja opetuslupaopetuksen yhdistämisen, jolloin ajotunneille osallistuminen helpottuisi. Kuinka hallitus aikoo edesauttaa lain turvallista ja tasapuolista toteutumista myös maakunnissa?

Petäjäveden yläaste

Keski-Suomen vaalipiiri

Isa Kannisto

Auton ajokortin myöntämisiän alentaminen

Arvoisa puhemies! Nuorten kouluun ja harrastuksiin kulkeminen on vaikeaa varsinkin maaseudulla, koska matkat kouluun ja harrastuksiin saattavat olla jopa 15 kilometriä pitkiä. Nuorten kulkeminen riippuu vanhempien tai julkisen liikenteen aikatauluista eikä kaikkialle edes pääse julkisilla kulkuneuvoilla. Mopollakin on vaikeaa kulkea pitkiä matkoja eikä se ole kovin miellyttävää sateella ja saattaa olla jopa vaarallista.

Jos nuoret saisivat auton ajokortin jo 16-vuotiaana, se helpottaisi nuorten ja heidän perheidensä elämää suuresti. Mielestämme kaavailut niin sanotuista traktoriautoista eivät ole tarpeeksi käytännöllisiä ja turvallisia, ja ne mielestämme lisäävät maanteiden ruuhkaisuutta. Ryhtyykö hallitus edistämään auton ajokortin saamista jo 16-vuotiaana?

Harjun Koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Petrus Rauhala

Vapaasta internetistä luopuminen Yhdysvalloissa

Tuleeko Yhdysvaltojen nettineutraliteettilakien hylkääminen vaikuttamaan Suomessa?

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Anne-Mari Virolainen - Utrikeshandels- och utvecklingsminister Anne-Mari Virolainen

Oikeusministeri Antti Häkkänen- Justitieminister Antti Häkkänen

Winellska skolan

Nylands valkrets

Catarina Korkman

Ett tredje juridiskt kön

Ärade talman. Vi anser att det borde finnas ett tredje juridiskt kön, (man, kvinna, annan). Det här skulle betyda väldigt mycket för personer som inte känner sig som kvinna eller man (icke binära). Till exempel att i passet finns också alternativet annat förutom man och kvinna. Är regeringen redo att jobba för ett införande av ett tredje juridisk kön?

Hirvikosken yhtenäiskoulu

Varsinais-Suomen vaalipiiri

Otto Suominen

Seksuaalisen häirinnän estäminen

Arvoisa puhemies, viime syksynä Yhdysvalloissa liikkeelle lähtenyt Metoo -kampanja on herättänyt keskustelua ympäri maailmaa ja myöskin täällä Suomessa. Seksuaalinen häirintä on kasvanut vuosien myötä ja paljon tapauksia on jäänyt tilastoimatta. Uutisista olemme saaneet kuulla, että seksuaalinen häirintä on ollut esillä jopa eduskunnassa. Kysyisinkin, miten hallitus pyrkii estämään tai vähentämään seksuaalista häirintää?

Porin Lyseon koulu

Satakunnan vaalipiiri

Anni Halminen

Nuorten äänioikeusikärajan laskeminen

Nuorten osallisuus on demokraattisen yhteiskunnan peruspilari. Esim. vuodesta 2010 alkaen seurakuntavaaleissa 16-vuotias on saanut äänestää. Suomessa alle 18-vuotias saa liittyä puolueeseen ja on

opiskellut peruskoulun yhteiskuntaopin oppimäärän ja täten hänellä on tiedot vaikuttamisesta ja on samalla kiinnostunut osallisuudesta.

Nyt nuorelle tulee eräänlainen "karenssi" äänioikeuden käyttämisestä. Juuri käydyissä presidentinvaaleissa puolet ehdokkaista kannatti äänioikeusikärajan laskemista. Täten kysynkin herra pääministeri, voisiko äänioikeusikärajaa laskea 16 ikävuoteen?

Riihikallion koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Austra Nykänen

Äänioikeusikäraja

Miksi alle 18-vuotiaat eivät saa halutessaan äänestää valtiollisissa vaaleissa?

Mertalan yhtenäiskoulu

Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Pihla Sairanen

Nuorten äänioikeuden ikäraja

Arvoisa puhemies. Pitäisikö äänioikeuden ikärajaa laskea?

Grundskolan Norsen

Helsingfors valkrets

Helen Laitinen

Svenskans försämrade ställning

Ärade talman, under de senaste åren har svenskans ställning försämrats. Det har skett i och med kommunsammanslagningar samtidigt som man skär ner på antalet tingsrätter. Även debattklimatet på

sociala medier har blivit aggressivare. Hur ser regeringen på svenskans ställning och hur tänker ni trygga den i framtiden?

Puolustusministeri Jussi Niinistö - Försvarsminister Jussi Niinistö

Virolahden yläaste ja lukio

Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Vilma Villi

Asevelvollisuuden tasa-arvoisuus

Arvoisa puhemies! Koska hallitus ja eduskunta pyrkivät lainsäädännöllisesti edistämään naisten ja miesten välistä tasa-arvoa, kysyisin, onko asevelvollisuudesta tulevaisuudessa tulossa myös naisille pakollinen tai vaihtoehtoisesti pyritäänkö naisalokkaiden määrää jatkossa jollakin tavoin kasvattamaan? Voisiko esimerkiksi naisalokkaiden koulutusta räätälöidä paremmin naisille sopiviksi?

Ähtärin yhteiskoulu

Vaasan vaalipiiri

Aatu Leppä

Asevelvollisuuden pakollisuus naisille

Arvoisa puhemies! Suomessa halutaan vallitsevan sukupuolten välisen tasa-arvon. Pitkäisikö siis asepalveluksesta tehdä myös naisille pakollinen tasa-arvon edistämiseksi?

Vesilahden yläaste

Pirkanmaan vaalipiiri

Samuli Suonsivu

Ase-/siviilipalveluksen pakollisuus naisille

Arvoisa puolustusministeri, maailmanpoliittinen tilanne on jo pitkään ollut jännittynyt. Onko puolustusministeriössä harkittu otettavaksi valmisteluun asepalveluksen/siviilipalveluksen määräämistä pakolliseksi myös naisille?

Ähtärin yhteiskoulu

Vaasan vaalipiiri

Juho Kujansuu

Jalkaväkimiinoista luopuminen

Arvoisa puhemies! Viime aikoina on paljon ollut esillä Ottawan -sopimus, johon Suomi on sitoutunut. Kuinka jalkaväkimiinoista luopuminen vaikuttaa Suomen puolustamiseen sotatilanteessa?

Juhani Vuorisen koulu

Vaasan vaalipiiri

Liisi Yli-Korpela

Suomen puolustusbudjetti

Miksi Suomi lisää omaa puolustusbudjettiaan?

Helsingin normaalilyseo

Helsingin vaalipiiri

Paulus Lindqvist

Suomen mahdollinen Nato -jäsenyys

Arvoisa puhemies! Suomen geopoliittinen tilanne ja maailmanpolitiikan tiukentuva tilanne herättää keskustelua Suomen puolustuspolitiikasta. Pitäisikö Suomessakin keskustella NATO jäsenyydestä, mikäli naapurimaa Ruotsi liittyisi NATOon?

Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen- Undervisningsminister Sanni Grahn-Laasonen

Raumanmeren peruskoulu

Satakunnan vaalipiiri

Santeri Korsi

Suomi modernin ja innostavan oppimisen kärkimaaksi

Arvoisa puhemies! Hallitus on hallitusohjelmassaan asettanut tavoitteeksi nostaa Suomi modernin ja innostavan oppimisen kärkimaaksi. Toimina uusi pedagogiikka ja uudet oppimisympäristöt, digitaalisten materiaalien käyttöönotto, Liikkuva koulu -ohjelman laajentaminen, kielten opetuksen varhaistaminen sekä lastenkulttuurin ja taiteen perusopetuksen tarjonnan laajentaminen kouluissa.

Miten hallitus aikoo varmistaa, että nämä tavoitteet toteutuisivat kaikissa kunnissa, jokaiselle oppilaalle tasarvoisesti, kunnan koosta, sijainnista ja varallisuudesta riippumatta?

Laihian keskuskoulu

Vaasan vaalipiiri

Nelli Toivonen

Suomalaisten hiipuva osaaminen

Arvoisa puhemies! Vuodenvaihteessa media nosti esiin huolestuttavia tutkimustuloksia. Suomalaisten älykkyydosamäärä on kääntynyt laskuun ja koulutustasokin näyttää saavuttaneen lakipisteensä. Myös perusopetuksen tulokset ovat Pisa-tutkimusten mukaan heikentyneet. Arvoisa opetusministeri, mikä on mennyt pieleen ja miten suomalaisten osaaminen käännetään uuteen nousuun?

Orimattilan yhteiskoulu

Hämeen vaalipiiri

Hilja Haverinen

Koulutusleikkaukset ja niiden vaikutukset

Hallituspuolueet lupasivat ennen eduskuntavaaleja, että koulutuksesta ei leikata. Heti vaalien jälkeen alkoivat kuitenkin merkittävät leikkaukset erityisesti ammatillisessa koulutuksessa. Miksi näin tehtiin? Miten hallitus arvioi toimien vaikuttavan nuorten luottamukseen politiikkaan ja poliittisiin toimijoihin?

Mattlidens skola

Nylands valkrets

Nora Barkman

Säkrandet av en god utbildning trots nedskärningar

Utbildningen har blivit utsatt för nedskärningar de senaste åren som ett led i att balansera statsekonomi och detta har haft negativa följder för bla. yrkesskolorna. Vilka åtgärder kommer regeringen att vidta för att säkra en kvalitativ utbildning i fortsättningen?

Lavian yhtenäiskoulu

Satakunnan vaalipiiri

Torsti Vuorisalo

Koulutusleikkaukset toisen asteen koulutuksesta

Arvoisa puhemies! Kuluneen sanonnan mukaan nuoret ovat tulevaisuus. Se ei kuitenkaan näy. Nuoret tarvitsevat laadukkaan toisen asteen koulutuksen pärjätäkseen työelämässä. Hyvä koulutus ja paikka yhteiskunnassa ehkäisevät nuorten syrjäytymistä. Nuorten koulutukseen kannattaa sijoittaa, koska sijoitus maksaa itsensä takaisin moninkertaisesti.

Hallitus on kuitenkin leikannut koulutuksesta useita satoja miljoonia vuositasolla. Ammatillisten oppilaitosten määrärahoja on vähennetty yli 150 miljoonaa euroa. Ammattikoulut ovat joutuneet taloudellisesti ahtaalle ja joutuvat kamppailemaan pitääkseen koulutuksen laadukkaana.

Koulutusleikkaukset näkyvät jo nyt toisen asteen oppilaitoksissa. Ympäri Suomea oppilaitokset ovat joutuneet irtisanomaan opettajia. Myös kotiseudullani Satakunnassa on leikattu huomattavasti opettajien työajasta, minkä seurauksena oppilailla on etäopiskelupäiviä keskellä viikkoa. Vaikka etäopiskelupäivät, joita tuntemani toisen asteen opiskelijat kutsuvat vapaapäiviksi, kuulostavat hyvältä, ne hankaloittavat oppimista.

Arvoisa puhemies. Toisen asteen laadukas koulutus takaa nuorelle valoisan tulevaisuuden. Miksi hallitus säästää toisen asteen koulutuksesta?

Turengin yhteiskoulu

Hämeen vaalipiiri

Vilma Räikkönen

Koulutusleikkausten perustelut

Arvoisa puhemies! Ennen edellisiä eduskuntavaaleja nykyisetkin hallituspuolueet olivat mukana niin sanotussa koulutuslupauksessa, jonka mukaan opintorahaa ei muutettaisi lainapainotteisemmaksi eikä opiskelijoiden asemaa muutenkaan huononnettaisi. Kuitenkin nykyinen hallitus on jo leikannut opintotukea ja myös asumislisään on kohdistunut leikkauksia. Miten perustelette opiskelijoilta leikkaamista?

Oulun normaalikoulu

Oulun vaalipiiri

Valtteri Kuorilehto

Jatko-opintojen leikkaukset

Arvoisa puhemies. Valtion budjetissa on tehty leikkauksia, jotka vaikeuttavat yläasteen jälkeisiä jatko-opintoja. Aloja yhdistetään, opettajia ja opiskelupaikkoja vähennetään ja keskiarvorajat nousevat. Tämä lisää syrjäytymisen riskiä ja heikentää Suomen mainetta koulutuksessa. Miten aiotte toimia tämän ongelman ratkaisemiseksi?

Lievestuoreen koulu

Keski-Suomen vaalipiiri

Kaisa Puttonen

Toisen asteen koulutuspaikkojen väheneminen

Arvoisa puhemies! Olemme huolissamme Suomen nuorten koulutuksen tulevaisuudesta. Toisen asteen ammatillisen koulutuksen opiskelupaikkoja on vähennetty. Miten Suomen hallitus aikoo turvata ammatilliset opinnot kaikille halukkaille tulevaisuudessa?

Meri-Porin yhtenäiskoulu

Satakunnan vaalipiiri

Josefiina Kause

Toisen asteen koulutuksen tasavertaisuus

Toisen asteen opiskelun kustannukset ovat nousseet. Lukiossa oppikirjat vaihtuvat tiuhaan ja tietokone on kaikille välttämätön. Ammattikoulussa joutuu maksamaan esim. työvaatteista ja työvälineistä. Miten hallitus aikoo turvata tasavertaiset jatko-opiskelumahdollisuudet kaikille?

Salpausselän koulu

Hämeen vaalipiiri

Viivi Paljärvi

Opintojen kustannukset ja eriarvoistuminen

Arvoisa puhemies, viime aikoina on julkisuudessa ollut paljon puhetta toisen asteen opintojen kustannuksista. Ammatillisissa oppilaitoksissa ja lukioissa opiskeleville kasaantuu opiskeluaikana jopa tuhansien eurojen kustannukset kirjoista, sähköisistä materiaaleista ja välineistä -vaikka opetus sinällään onkin maksutonta.

Taloudellisesti vaikeina aikoina tämänkaltaiset maksut ja hankinnat voivat olla monelle perheelle raskaita ja jopa rajata nuoren mahdollisuuksia opiskella tietyissä oppilaitoksissa tai tietyillä linjoilla. Tämä puolestaan voi johtaa yhteiskunnalliseen eriarvoistumiseen ja nuoren turhautumiseen, kun hän huomaa, etteivät mahdollisuudet olekaan kaikille samat. Siksi kysynkin: Mitä keinoja hallituksella on vaikuttaa tämänkaltaiseen ongelmaan, ja aikooko hallitus ryhtyä toimiin tilanteen korjaamiseksi?

Kilonpuiston koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Laura Loikas

Ilmainen toisen asteen koulutus

Arvoisa puhemies! Osa nuorista joutuu lopettamaan toisen asteen opinnot taloudellisten ongelmien vuoksi. Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta kaikkien opiskelijoiden opiskelu voitaisiin taloudellisesti turvata? Olisiko mahdollista toteuttaa ilmainen toisen asteen koulutus?

Urheilupuiston koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Otava Tuomi

Oppilaan oikeus maksuttomaan perusopetukseen ja koulujen digiloikka

Arvoisa puhemies! Uuteen opetussuunnitelmaan sisältyy huomattavasti aikaisempaa enemmän tietotekniikan, tietoteknisten laitteiden sekä internetin hyödyntämistä. Nykypäivinä oletetaan, että kaikilla oppilailla on myös kotona tarvittavat resurssit sähköisten tehtävien tekemiseen ja esimerkiksi e-kirjojen lukemiseen. Näin ei kuitenkaan syystä tai toisesta ole. Perustuslain 16 §:n mukaan jokaisella on oikeus maksuttomaan perusopetukseen. Tämä ei kuitenkaan toteudu, mikäli se edellyttää älypuhelimien tai oman läppärin ostamista. Kysynkin siis, arvoisa opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen, onko tämä perustuslain mukaista, ja aikooko hallitus toimia tämän asian suhteen.

Kempeleen Kirkonkylän yhtenäiskoulu

Oulun vaalipiiri

Roosa Savela

Toisen asteen koulutuksen maksullisuus

Arvoisa puhemies! Varsinkin viime syksyn aikana lukion ja ammatillisen koulutuksen kuraattorit ja opinto-ohjaajat ovat tuoneet julki, että usein opinnot keskeytyvät, koska nuorella ja hänen perheellään ei ole varaa maksaa opiskelusta tulevia kuluja, esimerkiksi oppikirjoja ja työvälineitä.

Alle 17 -vuotias nuori saa vain lapsilisää, joka maksetaan huoltajille. Mitään varsinaisia opintososiaalisia etuja nuori ei saa rahoittaakseen opiskelua. Myös 17 -vuotta täyttäneen nuoren mahdollisiin tukiin vaikuttavat hänen huoltajiensa tulot.

Miten eduskunta voisi edesauttaa ammatillisen koulutuksen ja lukio-opiskelun maksuttomuutta?

Aurinkorannikon suomalainen koulu

Helsingin vaalipiiri

Olivia Laaksonen Junikka

Toisen asteen opintotuen tasapuolisuus

Arvoisa puhemies! Toisen asteen opiskelijat voivat saada opintotukea, mikä on tärkeää, jotta kaikilla olisi mahdollisuus suorittaa haluamiaan opintoja. Opintotuen saaminen riippuu kuitenkin vanhempien tulotasosta. Kaikki ns. hyvätuloiset vanhemmat eivät kuitenkaan pysty tai halua tukea nuorten opintoja samalla tavalla. Kohteleeiko nykymalli nuoria tasapuolisesti?

Maikkulan koulu

Oulun vaalipiiri

Emma Pesonen

Opiskelun mahdollistaminen toisella asteella

Arvoisa puhemies! Suomi ei ole enää koulutustason huippumaita. Toisen asteen ja korkeakoulujen suorittaneita tarvitaan enemmän. Toisaalta meitä 9. luokkalaisia huolestuttaa toisen asteen opintoihin pääseminen. Millä toimenpiteillä lisätään toisen asteen opiskeluihin pääsyä ja niiden suorittajien määrää?

Kesämäen koulu

Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Anna Vellonen

Toisen asteen opintojen maksullisuus

Arvoisa ministeri. Kuinka hallitus takaa jokaiselle nuorelle tasapuoliset toisen asteen koulutusmahdollisuudet vanhempien varallisuudesta riippumatta? Toisen asteen koulutuksen hinta nousee Suomessa yleensä jopa yli 2000 euroon. Varsinkin ensimmäinen vuosi voi olla taloudellisesti haastava, sillä silloin ei vielä saa opintotukea ja perheiden lapsilisä kuluu yleensä pakollisiin menoihin, kuten ruokaan. Samoin myös opintotuki saattaa kuluu johonkin muuhun kuin opintojen rahoitukseen. Koulutus on sijoitus tulevaisuuteen ja jos nuorilla ei ole tasapuolista mahdollisuutta koulutukseen, köyhyyden kierre jatkuu ja hyvinvointivaltion aate ei toteudu.

Pielisjoen koulu

Savo-Karjalan vaalipiiri

Jere Turunen

Toisen asteen opiskelukustannusten jakaminen

Arvoisa puhemies! Maksuttoman peruskoulun loppuessa nuoret aloittavat ammatillisen tai lukiokoulutuksen. Kirjat tai vaihtoehtoisesti opiskeluun tarvittava muu materiaali maksavat perheille huomattavia summia, lukion aikana jopa yli 2000 euroa. Tätä kustannusta ei kateta opintotuella, vaikka nuori olisikin siihen oikeutettu.

Uuden opetussuunnitelman myötä on tarvittu uusia kalliita kirjoja joka jaksolle ja monissa lukioissa vaaditaan myös omakustanteinen kannettava tietokone. Pienituloisilla perheillä ei välttämättä ole varaa toisen asteen opiskelun tuomiin kustannuksiin.

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä nuorten eriarvoistumisen pysäyttämiseksi?

Hakkalan koulu

Hämeen vaalipiiri

Karlo Ruotsalainen

Toisen asteen opintojen tukeminen

Arvoisa puhemies! Lukioon välttämättömien materiaalien keskimääräinen hinta on noin 2600 euroa. Tämä tulee monille perheille täytenä yllätyksenä ja siksi monet joutuvat tinkimään perheen muista kustannuksista ja osa joutuu jopa jättämään opintonsa kesken. Lähes 400 lukiolaista keskeyttääkin lukion rahapulan takia.

Miten hallitus aikoo tukea lukiolaisia toisen asteen opinnoissa tulevaisuudessa ja saada aikaan aidosti maksuttomat opinnot?

Lucina Hagmanin koulu

Vaasan vaalipiiri

Emmi Ståhlberg

Taloudellinen tasa-arvo toisen asteen opinnoissa

Kaikilla alueilla ei ole yhdenvertaisia opiskelu mahdollisuuksia toisella asteella. Kaikkia aloja ei voi opiskella kaikilla paikkakunnilla ja osassa oppilaitoksista on home ongelmia, jotka estävät joitakin oppilaita opiskelemasta oman paikkakunnan oppilaitoksissa. Osalla nuorista ei ole mahdollista saada kotoa taloudellista tukea, eikä nuori voi tämän vuoksi muuttaa toiselle paikkakunnalle opiskelemaan. Minkälaista tukea valtio voisi tarjota nuorelle, joka joutuu muuttamaan toiselle paikkakunnalle opintojen perässä?

Teuvan yhtenäiskoulu

Vaasan vaalipiiri

Petra Leppälä

Maksuton toisen asteen koulutus

Arvoisa puhemies. Moni nuori keskeyttää toisen asteen koulutuksen rahapulan takia, minkä seurauksena moni nuori voi syrjäytyä. Osa joutuu käyttämään jopa toimeentulotukea opiskelutarvikehankintoihin, esim. lukion edellyttämään tietokoneeseen. Pelkästään lukiokirjat voivat maksaa jopa 2600 euroa. Ammattikoulun kustannukset ovat myös korkeat. Aikooko hallitus edistää maksutonta toisen asteen koulutusta?

Harjurinteen koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Enni Lindell

Nuorten koulutus tulevaisuudessa

Arvoisa puhemies! Ammatillisissa oppilaitoksissa on tehty leikkauksia ja opettajia on irtisanottu paljon. Ruotsinkielisille ei myöskään ole paljon ammattikouluja lähellä, joten he joutuvat lähtemään kauemmas. Monelle jatko-opiskelu on myös kallista ja siksi lukion ja ammattikoulun keskeyttäjiä on jonkun verran.

Miten aiotte tulevaisuudessa taata jokaiselle nuorelle mahdollisuuden hyvään ja laadukkaaseen koulutukseen, myös vähävaraisemmille?

Länsi-Porin koulu

Satakunnan vaalipiiri

Kristian Malmi

Ylioppilastutkinnon maksut

Arvoisa puhemies! Suomen lukiolaisten liitto arvioi, että lukio-opiskelun hintalappu lukiolaiselle on nousussa, ja nykyään se on noin 2700 euroa. Kustannuksiin sisältyvät myös ylioppilastutkintomaksut. Kun lasketaan yhteen perusmaksu ja koekohtainen maksu, kustannus on koetta kohden 42 euroa. Jos opiskelija

suorittaa enemmän kuin neljä pakollista koetta, hinta nousee yli kahden sadan euron. Kysynkin, pitääkö hallitus nykyisiä ylioppilastutkintomaksuja kohtuullisina?

Laurin koulu

Varsinais-Suomen vaalipiiri

Miisa Poutanen

Koulutuksen säilyminen pienissä kunnissa

Miten lukiokoulutuksen ja toisen asteen koulutuksen säilyminen taataan pienissä maaseutukunnissa?

Poikolan koulu

Savo-Karjalan vaalipiiri

Emilia Ruokolainen

Toisen asteen koulutuspaikat kasvukeskusten ulkopuolella

Arvoisa puhemies, me 9.-luokkalaiset teemme pian valintoja tulevaisuutemme suhteen. Arvoisa ministeri, miten Suomessa varmistetaan se, että myös kasvukeskusten ulkopuolella asuville nuorille on tarjolla toisen asteen koulutusta ilman kohtuuttomia matkoja tai kotoa pois muuttamista?

Länsimäen koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Joona Ervonmaa

Poikien syrjäytyminen

Arvoisa Puhemies! Poikien syrjäytymisestä on puhuttu paljon julkisuudessa. Poikien syrjäytymiskehitys alkaa varhain jo peruskoulussa. Kysymys on myös tasa-arvosta. Viimeinen PISA-tutkimus osoitti, että poikien ja tyttöjen oppimisen erot - esimerkiksi luetun ymmärtämisessä - ovat edelleenkin kasvaneet. Mitä hallitus aikoo tehdä poikien syrjäytymisen estämiseksi?

Tapiolan koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Juho Rissanen

Nuorten syrjäytyminen

Arvoisa puhemies. Kolme neljästä lukiolaisesta kokee kielteisiä tunteita lukion takia. Etenkin stressi ja uupumus ovat kovin yleisiä tuntemuksia lukiolaisten elämässä, koska lukion käynti on kovaa ja painostavaa. Osa nuorista ja etenkin pojista saattavat syrjäytyä sen takia, että heidän uupumuksensa on erittäin kova. Mitä hallitus tekee estääkseen tällaista tapahtumasta?

Kesälahden koulu

Savo-Karjalan vaalipiiri

Aada Haverinen

Aivovuoto ulkomaille

Suomeen rekrytoidaan ja houkutellaan opiskelemaan lahjakkaita nuoria ulkomailta. Samanaikaisesti tapahtuu aivovuotoa Suomesta maailmalle. Miksi fiksit nuoret päästetään käsistä? Mitä yhteiskunta tekee näiden nuorien houkuttelemiseksi pysymään Suomessa?

Tikkakosken yhtenäiskoulu

Keski-Suomen vaalipiiri

Jonna Ahonen

Opetuksen arvioinnin selkeyttäminen opetussuunnitelmassa

Arvoisa puhemies! Uudessa opetussuunnitelmassa arviointi on kokenut suuren muutoksen. Vanha numeerinen arviointi on päätetty jättää taka-alalle ja nyt siinä on alettu korostamaan oman taitotason saavuttamista.

Ajattelemme, että uusi malli tappaa kunnianhimon. Oppilas ei koe enää tarvetta oppia lisää saavutettuaan asetetun taitotason. Mielestämme numerot ovat kertoneet hyvin osaamisesta ja kannustaneet oppimaan lisää. Mitä pahaa numerot ovat tehneet? Voitaisiinko näitä kahta tapaa, numeerista ja tavoitteellista arviointia, yhdistää jotta saataisiin toimiva ja informatiivinen arviointikokonaisuus?

Savonlinnan normaalikoulu

Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Minni Suvantola

Opetussuunnitelma ja arviointi

Arvoisa eduskunnan puhemies, vuonna 2016 käytäntöön tulleessa opetussuunnitelmassa painotetaan sanallista arviointia numeroarvioinnin sijaan. Numeroarvioinnin konkreettisuus korvataan sanallisilla arvioilla, jotka on helpompi käsittää väärin ja voivat johtaa oppilaan osaamisesta harhaan. Kun viimeistään kahdeksannella luokalla sitten alkaa numeroarviointi, oppilas saattaa yllättyä oikeasta osaamistasostaan. Tämä jättää hänelle suhteellisen vähän aikaa korottaa arvosanojaan päästäkseen tavoitteisiinsa ja haluamaansa oppilaitokseen. Miten sanallinen arviointi voi siis mielestänne vaikuttaa nuoren opiskeluun peruskoulussa ja sen jälkeen?

Saarijärven Keskuskoulu

Keski-Suomen vaalipiiri

Valpuri Salminen

Uusi opetussuunnitelma

Arvoisa Sanni Grahn-Laaksonen. Oletteko varma, että uudella opetussuunnitelmalla oppilaat voivat oppia yhtä hyvin kuin vanhalla? Varsinkaan oppilaat, joita ei kiinnosta opiskelu ollenkaan?

Raumankarin koulu

Oulun vaalipiiri

Sara Mohaibes

Tasa-arvosta koulussa

Arvoisa puhemies! Nykyään koulussa pitäisi painottaa sukupuolineutraaliutta eli ei ole tyttöjä ja poikia vaan pelkästään henkilöitä. Koulussa järjestetään kuitenkin eri uskontoihin kuuluville ihmisille eri uskonnon tunnit.

Arvoisa opetus- ja kulttuuriministeri! Onko tasa-arvon näkökulmasta oikein, että ihmisiä luokitellaan eri uskontojen mukaan eli kaikki eivät voi olla samoilla tunneilla? Tämä aiheuttaa myös epätasa-arvoisen tilanteen oppimismahdollisuuksissa, kun pienemmissä kouluissa ei ole resurssia palkata omaa opettajaa esim. ET:n opiskelijoille. Voitaisiinko opetussuunnitelmaa muokata niin että pääsääntöisesti kaikki voisivat osallistua samoille tunneille?

Variskan Koulu

Vaasan vaalipiiri

Christin Vaarmaa

Pakollinen uskonnon opiskelu

Arvoisa puhemies! Nykyään Suomessa uskonnon opetuksessa toimiva järjestelmä aiheuttaa turhia menoja ja tekee eri uskonnoista sekä niihin kuulumattomista eriarvoisia. Esimerkiksi, joissakin maissa ei ole pitkiin aikoihin opiskeltu uskontoa kouluissa, vaan uskontokunnat ovat saaneet itse järjestää opetuksen halukkaille. Riittäisikö Suomessa ala- ja yläasteella opetettu pakollinen uskonto? Eli ei enää lukiossa pakollisia kursseja uskonnosta?

Arabian peruskoulu

Helsingin vaalipiiri

Anni Ala-Ojala

Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt perusopetuksessa

Peruskoulujen sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuutta ja vähemmistöjä käsittelevä sisältö vaatii uudistamista. Tällä hetkellä opetuksen sisältö vaihtelee kouluittain ja opetus painottuu usein yläkoulun elämäntiedon tunneille.

Opetuksen sisältö rajoittuu yleensä binääristen sukupuolten eli kaksijakoisen naiseuden ja mieheyden ympärille ja rajaa ulos aromanttisuuden ja aseksuaalisuuden eli romanttisen tai seksuaalisen kiinnostuksen vähäisemmän tai puuttuvan kokemisen olemassaolon sekä käyttää osin vanhentunutta termistöä.

Uudistunutta materiaalia on jo saatavilla esim. SETAlla, mutta se ei ole laajassa käytössä. Olisi tärkeää saada oikeaa tietoa kaikille peruskoululaisille uskontokunnasta ja opiskelupaikasta riippumatta, jotta voimme ehkäistä ennakkoluuloja, tukea nuorten minäkuvansa luomista ja lisätä tasa-arvoa.

Mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy, jotta sukupuolen ja seksuaalisen suuntautuneisuuden moninaisuutta ja vähemmistöjä käsittelevää sisältöä tulee velvoittavaksi kaikkien peruskoulujen opetukseen esim. terveystiedon valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan?

Sibbo ungdomsfullmäktige

Nylands valkrets

Lotta Selänniemi

Den samiska kulturen i grundskolans läroplan

Ärade talman! I grundskolans läroplan nämns den samiska kulturen endast med några få ord fastän den samiska befolkningen är en del av vår ursprungsbefolkning. För tillfället verkar det som om vi, unga finländare, undgår att lära oss om den samiska befolkningen och därmed en del av vår historia i skolan. Hur kan ni förbättra situationen?

Arvoisa puhemies! Peruskoulun opetussuunnitelmassa saamelaiskulttuuri mainitaan vain muutamalla sanalla, vaikka saamelaiset ovat osa meidän alkuperäiskansaamme. Tällä hetkellä vaikuttaa siltä, että me nuoret suomalaiset emme saa mahdollisuutta oppia saamelaiskulttuurista, ja näin ollen osasta meidän historiaamme koulussa. Miten aiotte parantaa tilannetta?

Vesalan peruskoulu

Helsingin vaalipiiri

Mikael Mikkonen

Kristilliset perinteet päiväkodeissa ja kouluissa

Suomen ev.lut. kirkkoon kuului vuoden 2018 alussa 71% eli valtaosa maamme väestöstä. Opetushallituksen varhaiskasvatussuunnitelmassa sanotaan, että varhaiskasvatus on uskonnollisesti, katsomuksellisesti ja puoluepoliittisesti sitouttamaton. Niille, joilla on muu uskonnollinen tai uskonnoton vakaumus on kuitenkin jo nyt tarjolla vaihtoehtoja sitä varten, kun järjestetään uskonnollisiin traditioihin liittyviä tapahtumia.

Mielestäni olisi yksinomaan maan kulttuurihistoriaa kohtaan surullista, jos kristillisiä perinteitä karsitaan päiväkodeista tai kouluista vähemmistöuskontojen tai vähemmistön uskonnottomuuden vuoksi.

Mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy, jotta kuntien ohjeita selvennetään siten, että päiväkodeissa ja kouluissa saisi jatkossa toteuttaa joulukirkon ja – kuvaelman ja laulaa suvivirttä kevätjuhlan yhteydessä? Mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy, jotta myös vähemmistöuskontojen ja uskonnottomien tasa-arvo voi samalla toteutua?

Kaarisillan yhtenäiskoulu

Satakunnan vaalipiiri

Maija Salonen

Digitalisaatio ja tasavertaisuus lukioissa

Onko lukioiden digitalisaatio toteutunut tasavertaisesti joka puolella Suomea? Jos ei, mihin toimenpiteisiin ministeriö aikoo asiassa ryhtyä?

Mikaelskolan

Nylands valkrets

Adian Roman

Samhällets ansvar för ungdomars teknikanvändning

Var går samhällets ansvar för ungdomars teknikanvändning - vilka befogenheter skall skolan ha?

Mikä on yhteiskunnan vastuu nuorten tekniikkakäytössä - mitkä valtuudet koululla tulee olla?

Helsingin eurooppalainen koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Oskar Pulkkinen

Mediatietoisuuden opettaminen koulussa ja valemedian sudenkuopat

Arvoisa puhemies! Median merkitys sekä opetuksessa että ihmisten arkipäivässä on kasvanut entisestään. Miten mediatietoisuutta, mediakriittisyyttä ja -tietoisuutta esimerkiksi valeutisista aiotaan lisätä tulevaisuudessa kaikilla kouluasteilla? Olisiko mahdollista saada esimerkiksi kaikkiin Suomen toisen asteen kouluihin ilmainen käyttöoikeus Helsingin sanomien digimateriaaleihin? Tämä olisi konkreettinen keino lisätä mediatietoisuutta, tuoda perinteinen media lähemmäs nykynuorten elämää sekä samalla tämä samanarvoistaisi eri puolella Suomea eläviä nuoria.

Myllytullin koulu

Oulun vaalipiiri

Viivi Seppänen

Älylaitteiden käytön lisääntyminen

Arvoisa puhemies! Nuoret viettävät yhä enemmän aikaa älylaitteidensa äärellä päivittäin. Digitalisaation seurauksena nuorten päivittäinen ruutu-aika kasvaa myös koulussa. Onko ruutuajan lisääntyminen pelkästään hyväksi lapsille ja nuorille?

Kuopion steinerkoulu

Savo-Karjalan vaalipiiri

Alma Niskanen

Koulutuksen tulevaisuus

Arvoisa puhemies! Kouluihin kohdistuneet säästöt ovat eduskunnan vaatiman selvityksen mukaan aiheuttaneet erojen kasvun opetuksen tarjonnassa. Uusi opetussuunnitelma vaatii myös lisääntyvissä määrin tietotekniikan integroimista opetukseen ja laitehankinnat tuovat merkittävän lisäkustannuksen muutenkin tiukkaan rahatilanteeseen. Millä keinoilla taataan tulevaisuudessakin tasalaatuinen ja ilmainen koulutus kaikille oppilaille ja opiskelijoille ympäri Suomea?

Eurajoen yhteiskoulu

Satakunnan vaalipiiri

Erica Ojansivu

Oppilaiden tasoerot

Arvoisa puhemies! Koulutus on jo kauan ollut suomalaisten ylpeyden aihe ja maailmalla on ihailtu sitä, miten Suomen opetusjärjestelmä toimii. On kuitenkin huomattu, että oppilaiden oppimistulokset ovat jakautumassa ääripäihin. Eroja ei ole pelkästään tyttöjen ja poikien välillä, vaan myös vanhempien koulutustausta vaikuttaa tuloksiin. Kysymmekin siis, mitä toimia Suomen hallitus aikoo tehdä, jotta oppilaiden tasoerot tasoittuisivat?

Karjaan yhteiskoulu

Uudenmaan vaalipiiri

Onni Peltola

Koulutuksellinen yhdenvertaisuus

Miten koulutuksellinen tasa-arvo toteutuu pienten ja suurten kuntien välillä? Eli miten konkreettisesti taataan kaikille lapsille ja nuorille yhdenvertainen koulutus asuinkunnan koosta riippumatta?

Nöykkiön koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Joonas Tynjälä

Koulutusjärjestelmän muutostarve

Arvoisa puhemies! Onko mahdollista, että Suomen koulutusjärjestelmään tulisi muutoksia, koska liian nuoret joutuvat päättämään jatko-opinnoista etenkin hakeutuessaan ammatillisiin oppilaitoksiin? Lisäksi olisiko mahdollista, että Suomessa olisi enemmän opiskelupaikkoja?

Utajärven koulu

Oulun vaalipiiri

Saga Honkanen

Pienten lukioden säilyminen

Arvoisa puhemies! Olemme pieneltä paikkakunnalta ja meitä huolestaa, mikä on pienten lukioden tulevaisuus. Liitetäänkö ne isompien lukioden yhteyteen?

Karakallion koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Adele Kujala

Korkeakoulujen opiskelijavalinnat

Arvoisa puhemies, opetusministeriö on korkeakoulujen kanssa uudistamassa opiskelijavalintoja vuoteen 2020 mennessä. Ylioppilaskirjoitusten painoarvoa tullaan lisäämään haettaessa jatko-opiskelupaikkaa. Tätä perustellaan mm. sillä, että erilliset pääsykokeet saattavat syrjiä uusia ylioppilaita, joilla on vähemmän aikaa valmistautua pääsykokeisiin.

Kysyn opetusministeri Sanni Grahn-Laasoselta, miten pääsykoeuudistuksessa huomioidaan ne lukiolaiset, jotka eivät kirjoittaessaan vielä tiedä minne hakevat, sekä ammatillisista kouluista korkeakouluihin pyrkivät? Miten pääsykoeuudistuksessa turvataan lukio-opiskelijoiden jaksaminen ylioppilaskirjoitusten painoarvon lisääntyessä?

Walterin koulu

Savo-Karjalan vaalipiiri

Viivi Kauppinen

Koulupäivän alkamisen myöhentäminen

Murrosiässä biologinen uni-valverytmi siirtyy myöhemmäksi eli väsyminen ja sitä kautta myös nukkumaan meneminen siirtyy myöhemmäksi ja aamulla on vaikeampaa herätä. Koulukyydit entisestään aikaistaa kouluun lähtöä. Monella yöunet jäävät vähäisiksi ja siksi opiskeluun keskittyminen ei onnistu. Olisiko opetusministeri Sanni Grahn-Laasosen mielestä järkevää siirtää yläkoululaisten koulupäivän alkua tunnilla myöhemmäksi?

Hämeenkyliän koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Miro Vauhkonen

Koulujen kesälomien siirtäminen

Arvoisa puhemies. Suomen kesä on hyvin takapainotteinen säiden kannalta. Kun tulimme 10.8.2017 kouluun, säät olivat huomattavasti parempia kuin kesä- ja heinäkuun aikana, jolloin vietimme lomaamme. Nuorten keskuudessa puhumme usein loma-ajan pidentämisestä, mutta realistisesti ajatellen toiveenamme olisi siirtää lomaa niin, että saisimme enemmän lämmintä loma-aikaa. Sen lisäksi, koska lomat ovat

Suomessa aikaisemmin kuin muualla EU-maissa, vaikeuttaa se muun muassa suomalaisten nuorten kesätöiden saantia ulkomailta.

Arvoisa puhemies, kysynkin teiltä, olisiko kesälomia mahdollista siirtää myöhempään ajankohtaan, jotta saisimme nauttia lämpimämmistä lomapäivistä, sekä mahdollisista kesätöistä ulkomailla?

Pertunmaan yhtenäiskoulu

Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Eedit Pippuri

Peruskoulujen kesäloma-aikojen myöhäistäminen

Arvoisa puhemies! Tekin varmasti tiedätte, millaista on palata alkusyksystä takaisin töihin ja sen jälkeen alkavat vasta lämpimimmät kelit. Olisiko mahdollista, että peruskoulujen kesäloma-aikoja siirrettäisiin esimerkiksi viikkoa myöhäisemmäksi?

Peltolan koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Matilda Hoviniemi

Koulujen sisäilmaongelmien ratkaiseminen

Peltolan koulu kärsii sisäilmaongelmista. Miten tämä hyvin yleinen ongelma aiotaan ratkoa ja kenelle kuuluu vastuu epäonnistuneesta rakentamisesta ja korjauksista?

Hermannin koulu

Varsinais-Suomen vaalipiiri

Sofia Bernoulli

Koulujen sisäilmaongelmat

Arvoisa puhemies! Meidän kouluamme ja koko Suomea on viime vuosina koskettanut lukuisat sisäilmaongelmat. Ongelmien takia monia kouluja on jouduttu evakuoimaan ja monet oppilaat ja opettajat

ovat sairastuneet huonon sisäilman takia. Miten hallitus on varautunut hoitamaan sairastuneen henkilökunnan ja mitä tulevaisuudessa tulisi tehdä toisin, jotta välttyisimme vastaavanlaisilta ongelmilta?

Jyväskylän normaalikoulu

Keski-Suomen vaalipiiri

Suvi Heinänen

Homekoulut

Arvoisa puhemies! Olemme huolissamme homekoulujen tilanteesta Suomessa. Yhä useampi koulu kärsii jostakin sisäilmaongelmasta. Tuhannet lapset ja aikuiset joutuvat altistumaan huonolle sisäilmalle jatkuvasti, eikä asiaan puututa tarpeeksi. Mitä aiotte tehdä tilanteelle?

Hj. Nortamon peruskoulu

Satakunnan vaalipiiri

Maria Hyörtti

Koulujen sisäilma- ja homeongelmat

Arvoisa rouva puhemies! Suomen koulujen sisäilma- ja homeongelmat ovat lisääntyneet viime aikoina. Oppilaat, opettajat sekä henkilökunta oireilevat useissa Suomen kouluissa. Sisäilmaongelmien ilmetessä asiaan ei puututa heti, joten useimmiten tilanne muuttuu pahemmaksi. Omassa kotikunnassani Raumalla on lukuisia esimerkkejä tästä.

Siksi kysyn opetusministeri Grahn-Laasoselta, miksi uusia kouluja ei aleta rakentamaan heti ongelmien ilmennyttyä, vaan vanhoja koulu yritetään tuloksetta korjata ja pitää toimintakelpoisina?

Maikkulan koulu

Oulun vaalipiiri

Heidi Juutinen

Koulujen sisäilmaongelmien korjaaminen

Arvoisa puhemies! Koulujen sisäilmaongelmat vaivaavat satoja kouluja Suomessa. Tämä heikentää koululaisten terveyttä ja tulevaa työkykyä. Vaikka koulujen ensisijainen korjausvastuu on kunnilla, ongelmaan on puututtava yhtenäisesti koko maan osalta. Miten valtiovalta huolehtii koululaisten terveydestä ja varmistaa koulujen sisäilmaongelmien korjaamisen?

Ruusuvuoren koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Samia Said

Turvallisiin koulurakennuksiin panostaminen

Tällä hetkellä uutisoidaan koko ajan koulujen sisäilmaongelmista. Lapset ja nuoret viettävät jopa kahdeksan tuntia päivässä rakennuksissa, joissa oppiminen on heidän terveydelleen vaarallista. Terveyden lisäksi vaarantuu myös oppiminen. Millaista eduskunnassa olisi olla töissä ja rakentaa Suomen tulevaisuutta, jos arkipäivää olisi päänsärky, kokoaikainen flunssa ja raskas sisäilma?

Kysyn teiltä opetusministeri Grahn-Laasonen, miten hallitus aikoo panostaa siihen, että koulurakennuksista tehdään turvallisia oppilaille. Eikö tämä olisi todellista panostusta tulevaisuuteen?

Laihian keskuskoulu

Vaasan vaalipiiri

Ella-Maria Viero

Koulujen sisäilmaongelmat

Arvoisa puhemies! Huonosta sisäilmasta kärsitään sadoissa kouluissa Suomessa. Meillä nuorilla tulisi olla oikeus opiskella turvallisissa ja terveydelle vaarattomissa rakennuksissa, ja tutkitusti hyvä sisäilma edistää myös oppimista. Kuntien voimavarat eivät tunnu yksin riittävän sisäilmaongelmien ratkaisuun. Miten hallitus voisi tässä asiassa toimia?

Savonlinnan normaalikoulu

Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Tuukka Silventoinen

Kompensaatiopaketti Savonlinnan OKL:n siirrosta

Arvoisa eduskunnan puhemies, Savonlinnan OKL siirtyy toukokuun lopussa Joensuuhun, eli Savonlinnan toimipiste suljetaan. Tällä päätöksellä on todella suuri vaikutus Savonlinnan talous-, koulutus- ja kulttuurielämälle. Välittömiä ja myös runsaita välillisiä vaikutuksia voimme tässä vaiheessa vain arvailla. Meille luvattiin tukeva kompensaatiopaketti hyvityksenä. Paketin tiimoilta on ollut pelottavan hiljaista. Voisiko ministeri kertoa, miten suurta kompensaatiota (euromääräisenä) voimme odottaa ja missä muodossa? Ja miten pian?

Forssan Keskuskoulu

Hämeen vaalipiiri

Oskari Lehtinen

Kouluruoan laatu Suomessa

Arvoisa puhemies! Suomen kouluruoan taso on mielestäni hyvin vaihtelevaa. Kouluruoka on varmasti monipuolista ja ravitsevaa, mutta oppilaille kouluruoka ei oikein tunnu maistuvan. On kouluruokia, joissa ei ole moittimista, mutta on ruokia, joista ei oikein tykätä. Tästä syystä monet eivät syö koulussa. Miten hallitus voisi edistää kouluruoan laatua?

Petäjäveden yläaste

Keski-Suomen vaalipiiri

Siiri-Sofia Luukkonen

Kasvisruokapäivä julkisin varoin rahoitettuihin ruokaloihin

Arvoisa puhemies! Suomessa on paljon julkisia ruokaloita esimerkiksi kouluissa ja vanhainkodeissa. Ruokaloissa monet ihmiset jättävät salaatin ottamatta, jolloin kasviksia saadaan liian vähän ja ruokavalio on liian yksipuolista.

Viikoittaisella kasvisruokapäivällä voitaisiin monipuolistaa ihmisten ruokavalioita ja ylläpitää yleistä terveyttä. Kasvisruokapäivällä voitaisiin samalla vähentää ihmisten lihansyöntiä, joka vähentäisi kasvihuonepäästöjä, joita tulee kasvien tuotannossa huomattavasti vähemmän kuin lihan tuotannossa. Kouluissa ja muissa julkisissa ruokaloissa voitaisiin lisäksi totuttaa ihmisiä monipuolisempaan ja terveellisempään ruokavalioon. Ryhtyykö hallitus edistämään viikoittaisen kasvisruokapäivän perustamista julkisin varoin rahoitettuihin ruokaloihin?

Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho - Europa-, kultur- och idrottsminister Sampo Terho

Oriveden Kaupunki / Nuorisovaltuusto

Pirkanmaan vaalipiiri

Salla Puoskari

Maakuntauudistus ja nuorisovaltuustojen asema

Miten maakuntauudistuksessa otetaan huomioon nuorten ääni? Kunnilla käytössään nuorisovaltuustot tällä hetkellä, mutta miten jatkossa nuorisovaltuustojen asema näkyy maakuntien päätöksenteossa?

Hakarinteen koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Iines Manninen

Nuorten vaikuttamismahdollisuudet

Miten nuoret voivat Suomessa itse konkreettisesti vaikuttaa heitä koskeviin asioihin?

Perniön yhteiskoulu

Varsinais-Suomen vaalipiiri

Marlena Wikström

Nuorten liikkumisen edistäminen

Arvoisa puhemies! Viimeaikaiset tutkimustulokset nuorten liikkumattomuudesta ovat hälyttäviä. Suuri joukko nuoria liikkuu aivan liian vähän. Tämä tulee tulevaisuudessa kalliiksi sekä liian vähän liikkuvalla nuorelle itselleen että yhteiskunnalle terveystenonon kasvaessa. Miten hallitus voisi tukea nuorten liikkumista, jotta liian vähäisestä liikunnasta johtuvat ongelmat vähenisivät tulevaisuudessa?

Sammonlahden koulu

Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Pekka Aalto

Nuorten liikkumattomuus

Arvoisa puhemies! Nuorten liikkumattomuudesta kuulee paljon huolta lehdissä ja sosiaalisessa mediassa. Miten te arvoisat päättäjät olette toimineet tai aiotte toimia tulevaisuudessa nuorten liikkumistottumusten ja liikkumismahdollisuuksien parantamiseksi?

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä - Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä

Pohjanlinnan koulu

Satakunnan vaalipiiri

Eeli Uusitalo

Kotimaisen ruoan käytön lisääminen

Arvoisa puhemies, tulisiko Suomen vähentää ulkomaalaisten elintarvikkeiden maahantuontia, jotta kotimaisen ruoan käyttäminen lisääntyisi?

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen - Bostads-, energi- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

Porin suomalaisen yhteislyseon koulu

Satakunnan vaalipiiri

Eero Sädemäki

Muovin käytön vähentäminen

Arvoisa rouva puhemies! Muovijätettä syntyy runsaasti hajautetusti kuluttajakäytössä, koska muovia käytetään paljon pakkauksissa ja myös itse tuotteissa. Pakkauksista tulee välittömästi jätettä, minkä lisäksi monet muoviset tuotteet ovat lyhytikäisiä. Lisäksi EU-direktiivi velvoittaa Suomea vähentämään muovikassien käyttöä siten, että vuoteen 2025 mennessä suomalaiset käyttäisivät enintään 40 muovikassia henkeä kohti vuodessa. Nyt tuo määrä on 55 kassia. Onko hallituksella suunnitteilla muita toimia muovin käytön vähentämiseksi?

Jaakko Ilkan koulu

Vaasan vaalipiiri

Senni Korpela

Kauppojen muovikassien kieltäminen

Nykypäivänä muovi on suuri ongelma planeetallamme. Maapallon merissä on miljoonia tonneja muovijätettä, eikä se häviä luonnon kiertokulussa. Siitä kärsimme myös me ihmiset mutta etenkin linnut ja merenelävät, joiden elimistöön muovi kulkeutuu. Muovikassien kulutus Suomessa on huomattavasti vähentynyt, kun voimaan astui sopimus, jossa muovikasseja pyritään vähentämään niiden muuttamisella maksullisiksi. Sopimus ei kuitenkaan koskenut hedelmäpusseja, jotka ovat edelleen ilmaiseksi saatavilla lähestulkoon jokaisessa kaupassa. Monissa maissa muovikassit ovat kielletty kokonaan. Voisiko siis Suomi olla yksi näistä maista ja kieltää muovipussit kaupoista?

Tietäväisen koulu

Savo-Karjalan vaalipiiri

Venla Liukka

Muovituotteiden korvaaminen puulla

Suomessa on kehitetty runsaasti puusta tehtyjä tuotteita, jotka korvaavat muovin. Millaisilla toimenpiteillä tällaisia tuotteita saataisiin enemmän markkinoille?

Myllytullin koulu

Oulun vaalipiiri

Iiris Mäkelä

Muovin kulutuksen vähentäminen

Arvoisa puhemies! Muovi on erittäin ongelmallinen materiaali sen hajoamattomuuden vuoksi. Sitä kulkeutuu mm. merien kautta eläimiin, ja lopulta ruoan kautta jopa ihmisten elimistöön. Mitä Suomi on tehnyt ja aikoo tulevaisuudessa tehdä muovin kulutuksen vähentämiseksi?

Arppen koulu

Savo-Karjalan vaalipiiri

Sofia Vuolle-Apiala

Muoviton tulevaisuus

Arvoisa puhemies! Olen huolissani muovijätteen määrästä ja sen aiheuttamista ongelmista nyt ja tulevaisuudessa meillä ja muualla. Synkkien tulevaisuuskuvien mukaan tällä menolla jätemuovi valtaa valtameret ja luontoon kulkeutuvat mikromuovit vahingoittavat luonnon kiertokulkua ja vaarantavat terveytemme.

Mielestäni tavoite muuttaa kaikki muovi kierrätyskelpoiseksi vuoteen 2030 mennessä ei riitä. On asetettava tavoitteeksi muoviton Suomi. Muovi voitaisiin korvata erilaisilla puupohjaisilla materiaaleilla, jolloin meidän vihreä kultamme saisi ihan uusia ulottuvuuksia, työllistäisi keksijöitä, lisäisi työpaikkoja ja auttaisi meitä omalta osaltamme rakentamaan kestäväää tulevaisuutta. Ehdotan, että Suomi ottaa tavoitteeksi muovittoman tulevaisuuden mahdollisimman pian. Mitä mieltä ympäristöministeri on asiasta?

Saarijärven Keskuskoulu

Keski-Suomen vaalipiiri

Julia Lietonen

Riittääkö ilmastotekojen vapaaehtoisuus?

Arvoisa Kimmo Tiilikainen. Suomessa tällä hetkellä kaikki ihmisten toimet ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ovat aika vapaaehtoisia, kuten omien ruokaostosten valitseminen, tuotteiden ilmastoystävällisyyden perusteella. Oletteko sitä mieltä, että tällainen ilmastotekojen tekeminen kuuluu olla vapaaehtoista ja riittääkö se? Entä jos säädettäisiin lakeja, jotka pakottaisivat jossain asiassa toimimaan oikeasuuntaisesti ilmastomuutoksemme hillitsemiseksi, esimerkiksi muovipussit otettaisiin pois kaupoista?

Heinsuon koulu

Hämeen vaalipiiri

Kalle Jäntti

Ilmastomuutos ja Suomi

Arvoisa puhemies! Tutkimusten mukaan maapallon keskilämpötila jatkaa nousuaan. Vaikutukset näkyvät aiempaa selvemmin myös meillä Suomessa. Miten Suomi osana Euroopan Unionia aikoo tulevien vuosien aikana edetä kohti puhtaampaa liikennettä, uusiutuvaa energiantuotantoa ja Pariisin ilmastopimuksen tavoitteita?

Kuopion steinerkoulu

Savo-Karjalan vaalipiiri

Carmen Pennanen

Suomen toimet ilmastonsuojelussa

Arvoisa puhemies! Donald Trump on päättänyt Yhdysvaltojen vetäytymisestä Pariisin ilmastopimuksesta. YK:n mukaan maapallo lämpenisi kolme celsiusastetta, vaikka valtioiden nykyiset lupaukset toteutuisivat. Miten Suomi aikoo tulevaisuudessa vaikuttaa ilmastokysymykseen niin, että tulevatkin sukupolvet pääsevät nauttimaan talvisin lumesta?

Ritaharjun koulu

Oulun vaalipiiri

Mikael Ryyänen

Teknologiajätteet

Arvoisa puhemies! Uusia teknologisia laitteita kehitetään jatkuvasti, ja laitteet vanhenevat nopeasti. Tämän vuoksi teknologiajätettä syntyy runsaasti. Mitä hallitus on tehnyt ja aikoo tehdä jatkossa asian hyväksi?

Kartanon koulu

Uudenmaan vaalipiiri

Noa Narmala

Ympäristöystävällinen tulevaisuus

Arvoisa puhemies! Jos ympäristömme kohtelu jatkuu samaan tapaan mitä nykypäivänä, niin meidän sukupolvemme astuessa eläkkeelle, tulee miellä olemaan hyvin tukalat oltavat. Mitkä ovat ne pääaskeleet, joiden kautta saavutamme ympäristöystävällisemmän yhteiskunnan tulevaisuudessa?

Hämeen vaalipiiri

Harjunrinteen koulu

Lumi Lyytimäki

Uusituvan energian tukeminen

Ilmaston muutos on väistämätön tosiasia, mutta jotain on ehkä vielä tehtävissä. Voisi ajatella, että aurinkoenergiaa ja tuulivoimaa tukemalla saataisiin ilmastonmuutosta hidastettua. Eikö olisi hyvä ajatus, että koulujen katoille asennettaisiin aurinkopaneeleja tuottamaan sähköä ja malliksi muille? Mitä hallitus aikoo tehdä uusiutuvien luonnonvarojen käytön lisäämiseksi?

Hakkalan koulu

Hämeen vaalipiiri

Saara Mäkelä

Itämeren tilanne

Arvoisa puhemies! Suomella on pitkä Itämeren rantaviiva ja on yleisesti tiedossa, että Itämeren tilanne ei ole hyvä. EU:n puitedirektiivin mukaan rantavaltioiden on määriteltävä omalle merialueelleen hyvä tila, joka on saavutettava vuoteen 2020 mennessä. Onko Suomi jo määritellyt ja saavuttanut oman merialueensa hyvän tilan? Miten tämä näkyy Itämeren tilanteessa?

Porolahden peruskoulu

Helsingin vaalipiiri

Julietta Nylund

Nuorten asumiskustannusten kohtuullistaminen

Arvoisa puhemies! Asuminen on nykypäivänä kallista pääkaupunkiseudulla. Rakennustilaa on vähän ja väkiluku kasvaa. Jos kysyntää on enemmän kuin tarjontaa niin vuokrien ja asuntojen hinnat nousevat. Varsinkin nuorille, jotka muuttavat pois kotoa kalliin vuokran maksaminen on ongelma. Mitä keinoja hallituksella on nuorten asumisen kohtuullistamiseksi?